

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування відділення поліції № 3 (м. Галич)
Івано-Франківського районного управління поліції
Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області

10.06.2025

м. Івано-Франківськ, 2025

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 10.06.2025 групою НПМ здійснено відвідування відділення поліції № 3 (м. Галич) Івано-Франківського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Вербовий Віталій Володимирович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в Івано-Франківській області;

Непийвода Людмила Іванівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Балкова Людмила Василівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Дем'янчук Світлана Степанівна, представниця громадської організації.

Відвідування проведено у присутності Сухоребської Наталії Юріївни, інспектора із дотримання прав людини зазначеного відділення поліції.

Загальна інформація.

Відділення поліції № 3 (м. Галич) Івано-Франківського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Івано-Франківській області (далі – відділення поліції, установа) знаходиться за адресою: вул. Шевченка, 9, м. Галич, Івано-Франківська область, 77100.

Керівник даного підрозділу поліції: Бойко Андрій Михайлович.

Загальна чисельність працівників цієї установи станом на 10.06.2025 складала 59,5 штатних одиниць, з яких 6 посад вакантні.

Відділення поліції розміщується у двоповерховій будівлі (фото 1).

Біля входу наявна вивіска із зазначенням його повної назви.

Пропускний режим забезпечується інспектором чергової частини, який реєструє відвідувачів у Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених.

Для відома громадян у коридорах наявні необхідні інформаційні стенди.

У будівлі відділення поліції облаштоване найпростіше укриття на випадок оголошення сигналу «Повітряна тривога» (фото 2).

У день відвідування в установі затримані особи не перебували.

Проте, з початку 2025 року працівниками поліції затримано 4 особи, з яких: 1 – за вчинення адміністративного правопорушення; 1 – за підозрою у вчиненні злочину; 2 – на підставі ухвали слідчого судді, суду.

У посадових інструкціях співробітників відділення поліції зазначена інформація про заборону катувань у відповідності до вимог статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Скарги щодо неналежного поводження із доставленими, затриманими, арештованими особами на адресу відділення поліції упродовж 2025 року не надходили. Фактів заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті особам вказаної категорії під час їх перебування в установі не встановлено.

З метою отримання інформації про дотримання прав людини в діяльності відділення поліції проведено спілкування з 6-ма працівниками.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України)

1. Під час відвідування встановлено, що у порушення вимог Положення про кімнати для проведення слідчих дій та інших заходів в органах і підрозділах внутрішніх справ, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561 (далі – Положення), кімната для проведення слідчих дій, яка розміщена на другому поверсі будівлі, не облаштована відповідно до вказаного Положення та використовується як службовий кабінет (фото 3).

Під час спілкування працівники поліції пояснили, що, як правило, всі заходи із затриманими проводяться у службових кабінетах, а також у кімнаті прийому громадян. Крім того, вони зазначили, що кімната для проведення слідчих дій належним чином не облаштована і не використовується за своїм прямим призначенням у зв'язку з недостатньою кількістю приміщень у будівлі відділення поліції.

Водночас слід зазначити, що пунктом 3 наказу Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2003 № 1561 визначена пряма заборона проводити слідчі дії та інші процесуальні заходи у будь-яких приміщеннях окрім кімнат для проведення слідчих дій.

2. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція з організації діяльності чергової служби), у відділенні поліції кімната для затриманих не функціонує. Відповідно до наказу керівника відділення поліції від 10.10.2024 № 110 її діяльність тимчасово призупинено у зв'язку з невідповідністю національним та міжнародним стандартам (фото 5). При цьому, жодних заходів щодо відновлення функціонування цієї кімнати та приведення умов утримання громадян відповідно до встановлених стандартів керівництвом відділення поліції не вжито.

Довготривале (понад 3 годин) утримання затриманих осіб в установі без їх поміщення до кімнати для затриманих створює ризики їх утримання в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб. При цьому, вони не забезпечуються необхідним харчуванням, не мають вільного доступу до туалету та можливості відпочинку в нічний час.

У своїх доповідях Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Комітет) (Дванадцята Загальна доповідь CPT/Inf(2002)15) зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням (мінімум один раз на день повноцінним харчуванням, щось більш суттєве, ніж бутерброд), доступом до води, туалету. Особи, які повинні провести ніч в місці тримання, мають бути забезпечені чистим матрацом та ковдрами.

3. В установі встановлена система відеоспостереження, проте, архівація відеозаписів наявна лише за останніх 17 діб, що не відповідає вимогам пункту 3 розділу VIII Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, яким передбачено зберігання відеозаписів упродовж строку не менше 30 діб. Порушення цієї норми може сприяти приховуванню порушень прав громадян, у тому числі фактів катувань та нелюдського поводження.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 12 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, стаття 13 Європейської соціальної хартії, стаття 49 Конституції України, статті 18, 23 Закону України «Про Національну поліцію»).

4. Всупереч вимогам пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, у відділенні поліції працівники поліції не пройшли підготовку і не отримали посвідчення щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги. Натомість, співробітники поліції повідомили, що систематично проходять курси із надання домедичної допомоги в тренінговому центрі ГУНП в Івано-Франківській області.

5. Відповідно до розділу III Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, органи внутрішніх справ сприяють

організації надання адмінзатриманим замісної підтримувальної терапії або проведення детоксикації. Утім, під час спілкування з інспекторами чергової частини, які чергували в день відвідування, з'ясовано, що вони не обізнані з порядком дій, передбаченим у разі затримання особи, яка потребує лікування препаратами замісної підтримувальної терапії (ЗПТ).

6. Також встановлено, що працівники поліції не ознайомлені із Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5, яким визначено алгоритм дій працівників поліції у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії (АРТ).

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України)

7. Усупереч вимогам пункту 12 Додатку 2 до вищевказаної Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, у відділенні поліції відсутня кімната для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками.

Відсутність такої кімнати унеможливорює проведення побачень віч-на-віч та позбавляє затриману особу права на конфіденційне спілкування із захисником, мати такі побачення після першого допиту без обмеження їх кількості й тривалості. Європейський комітет у 21-ій Загальній доповіді [CPT/Inf (2011) 28] наголошує на питанні доступу до адвоката під час тримання в підрозділі поліції та на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Європейський комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Порушення прав осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенція про права осіб з інвалідністю, стаття 21 Конституції України, статті 26, 27 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»)

8. У порушення пункту 11.5 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд». Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН В.2.2-40:2018) будівля відділення поліції є фізично недоступною для осіб з інвалідністю, які пересуваються на кріслах колісних, а також для інших

маломобільних груп населення. Так, при вході на територію і до будівлі цієї установи наявні сходи, які не дублюються пандусами чи підйомними механізмами. Також відсутній ліфт чи підйомник між поверхами. Санітарно-гігієнічні кімнати не обладнані пристосуваннями для користування людьми з інвалідністю.

Інші порушення.

9. Вхід відвідувачів до приміщень відділення поліції, зокрема до кімнати прийому громадян, та доступ до інформаційних стендів здійснюється виключно з дозволу працівника чергової частини після їх реєстрації у Журналі обліку доставлених, відвідувачів і запрошених.

Вказане свідчить про порушення вимог пункту 4 розділу III Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України № 930 від 15.11.2017, яким визначено, що для прийому громадян в органах та підрозділах поліції облаштовуються приймальні громадян доступ до яких не обмежений порядком внутрішньо-об'єктового режиму.

Унаслідок порушення вказаної норми, відвідувачі позбавлені можливості вільно потрапляти до кімнати прийому громадян (фото 4), оскільки їх волевиявлення у даному випадку обмежене встановленими правилами пропускнуго режиму і може залежати від згоди або незгоди працівників чергової частини чи їх керівництва.

Водночас співробітники поліції пояснили, що зазначені обмеження встановлено як один із заходів безпеки і запроваджено у всіх територіальних підрозділах поліції у зв'язку з воєнним станом та численними випадками спроб вчинення терористичних актів у приміщеннях підрозділів Національної поліції України. Проте, пред'явити групі НПМ відповідні відомчі нормативні документи, якими визначено такий захід безпеки, у відділенні поліції відмовились.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції в Івано-Франківській області, відділенню поліції № 3 (м. Галич) Івано-Франківського районного управління поліції ГУНП в Івано-Франківській області відповідно до їх компетенції:

1. Відповідно до частини четвертої статті 7 Закону України «Про Національну поліцію» за викладеними фактами провести службове розслідування та вжити заходів щодо усунення наявних порушень прав і свобод громадян, вимог законодавства, а також причин і умов що їм сприяють.

2. Вжити заходів щодо відновлення функціонування у відділенні поліції № 3 (м. Галич) кімнати для затриманих осіб. Обладнати її згідно встановлених норм і стандартів.

3. Облаштувати кімнату для проведення слідчих дій у відповідності до вимог, визначених відповідними відомчими нормативними документами та відновити їх діяльність за призначенням. Забезпечити проведення опитування громадян і процесуальні дії за їх участю виключно у спеціально відведених та обладнаних для цього службових приміщеннях (кімнаті для проведення слідчих дій).

4. Розглянути питання щодо належного облаштування за встановленими стандартами окремої кімнати для конфіденційних побачень затриманих (арештованих) громадян із захисниками (адвокатами).

5. Забезпечити у відділенні поліції можливість зберігання (архівування) відеозаписів зафіксованих системою відеоспостереження за період часу не менше 30 діб.

6. Організувати відповідне навчання по підвищенню кваліфікації для працівників відділення поліції, які згідно із своїми службовими обов'язками зобов'язані володіти знаннями і практичними навичками з надання домедичної допомоги, з отриманням відповідного посвідчення з цих питань.

7. Ознайомити працівників чергової частини зазначеного відділення поліції з Порядком та алгоритмом дій у випадку затримання осіб, які потребують лікування препаратами замісної підтримувальної терапії або проведення детоксикації, а також громадян, які потребують отримання препаратів антиретровірусної терапії

8. Забезпечити безперешкодний доступ відвідувачів до кімнати прийому громадян та інформаційних стендів з урахуванням наявності або відсутності відповідних відомчих нормативних документів щодо запровадження певних заходів безпеки в умовах воєнного стану.

9. Створити для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення належні умови для вільного доступу до приміщень відділення поліції відповідно до встановлених норм і стандартів.

Додаток: фототаблиця на 1 арк.

**Керівник групи НПМ,
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Верховної Ради
України з прав людини**

Людмила НЕПИЙВОДА

Фототаблиця

Фото 1

Фото 2

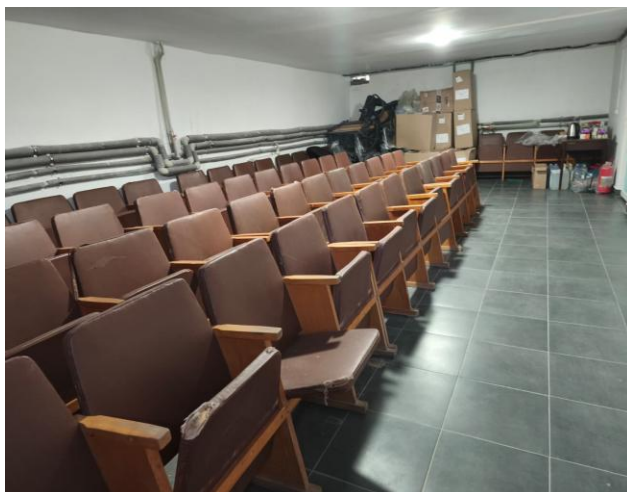

Фото 3

Фото 4

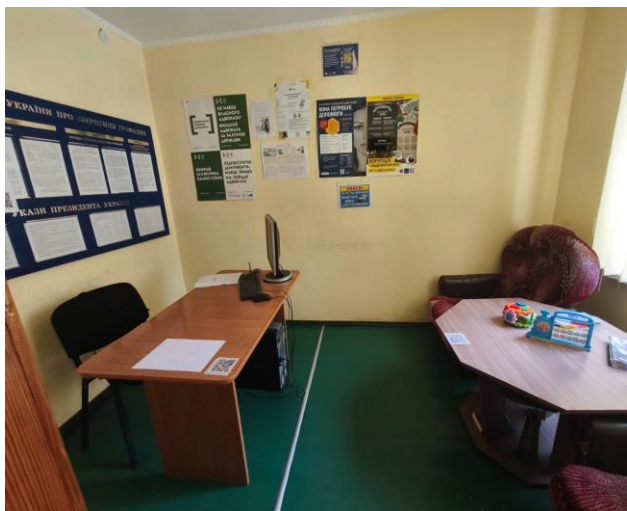

Фото 5

